

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 453/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kasvisruoan käytön edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 453/2018 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä edistääkseen kasvissyöntiä ja vähentääkseen lihankulutusta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö edistää sekä kasvis- ja viljatuotteiden että kotieläintuotteiden kestävää ja ympäristöystävällistä tuotantoa. Koko EU-jäsenyyden ajan maatalouspolitiikassa on pitkäjänteisesti vähennetty maatalouden kuormitusta vesiin ja muuhun ympäristöön ympäristötuen ja ympäristökorvauksen toimenpiteillä. Tänä aikana fosforin hehtaarikohtainen käyttömäärä on pientynyt lähes 70 % ja typen vastaava yli 30 %. Ravinteiden vähentyneen käytön vaikutukset Itämeren tilaan näkyvät pitkällä viiveellä maaperään varastoituneiden ravinteiden vuoksi ja myös siksi, että meren pohjassa on runsaasti sisäistä kuormitusta aiheuttavaa fosforia.

Märehtijät, erityisesti naudat, ovat tehokkaita ja Suomen ilmasto-olosuhteisiin soveltuvia nurmen hyödyntäjiä. Nurmen viljelyllä on runsaasti positiivisia ilmasto- ja vesistövaikutuksia, muun muassa eroosion esto, maan hiilivarastojen ja rakenteen ylläpito ja tehokas ravinteiden otto. Nurmen viljely säilyttää peltomaassa hiiltä paremmin kuin vaihtoehtona oleva yksivuotisten viljakasvien tai vihannesten viljely. Meillä harjoitettava maidon ja naudanlihan yhdistelmätuotanto on lisäksi ympäristön kannalta kestävämpää kuin erikoistunut pihvilihantuotanto. Kotieläintuotantomme ei uhkaa maamme vesivaroja, ja Suomen mittakaavassa harjoitettavalla tuotannolla ja erityisesti laiduntamisella on biodiversiteettiä edistävä ja maaseutumaisemaa ylläpitävä vaikutus. Kotieläintuotantoa ja viljelyteknologioita kehittämällä ja erityisesti nurmen satotasoja kohottamalla tavoitteena on saada maidon- ja lihantuotannosta pitkällä aikavälillä nykyistä hiilineutraalimpi. Näin suomalaisia kotieläintuotteita käyttämällä voi vähentää globaaleja ongelmia myös tulevaisuudessa.

Kotieläintuotannon päästöjä vähennetään myös biokaasun tuotannolla, jota on edistetty nykyisen hallituksen toimesta muun muassa lisäämällä maatilojen biokaasulaitosten investointitukia sekä tukemalla traktorien ja henkilöautojen muuntamista biokaasukäyttöisiksi.

Kasvisten tuotantoa Suomessa on edistetty muun muassa lisäämällä investointitukia energiaa säästävälle LED-valaistukselle kasvihuoneessa ja ilmatoriskeitä vähentäville kasvutunneille.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 453/2018 vp

avomaan marja- ja vihannestuotannossa sekä maksamalla ympäristökorvausta biologisten ja mekaanisten kasvinsuojelumenetelmien käytöstä.

Suomalaiset ravitsemussuositukset (2014) suosittavat syömään juureksia, vihanneksia, marjoja ja hedelmiä sekä sieniä vähintään 500 g päivässä. Punaista lihaa ja lihavalmisteita suositellaan käytettävän korkeintaan 500 g/viikko. Suosituksissa myös muistutetaan, että kasvispainotteinen ruokavalio ja punaisen lihan kulutuksen rajoittaminen ovat sekä terveydelle hyödyllistä, että ympäristön kannalta suositeltavia. Ravitsemussuosituksiin perustuen on annettu myös uudet kouluruokailusuositukset (2017) ja varhaiskasvatuksen ruokailusuositukset (2018). Suomalaisten aikuisten ruoankulutusta ja ravinnonsaantia kuvaava Finravinto –tutkimus (2017) osoittaa, että kasvisten kulutus naisilla on 420 g/vrk ja miehillä 360 g/vrk. Punaista lihaa ja lihajalosteita naiset käyttävät alle 400 g/ viikko, mutta miehillä vastaava luku on yli 700 g viikossa. Suomessa lihan kulutus on pienempi kuin Euroopassa keskimäärin.

Maa- ja metsätalousministeriön laatiman maatalouden ilmasto-ohjelman (2014) tavoitteena on edistää suomalaisen ruokajärjestelmän kestävyyttä. Ohjelmassa on tunnistettu kahdeksan keskeistä toimenpidealuetta, joista yhtenä on kasvispainotteisempi ruokavalio. Esimerkkejä kotimaisen ruuan ja kasvisten käytön lisäämiseksi tehdyistä toimenpiteistä ovat mm. selvitys ammattikeittiöiden lihankäytöstä ja Motivan opas kestäviin ja sesonginmukaisiin hankintoihin. Kotimaisen kasviperäisen proteiinin käytön edistämistä tutkitaan ja kehitetään mm. ScenoProt, KasviPro ja Bioprot –hankkeissa. Eläinproteiinia korvaavia kestäviä kauratuotteita tutkittiin OATPRO-hankkeessa. Toimijoiden yhteistyön kehittäminen ja paikallisen vastuullisesti tuotetun proteiinin käytön edistäminen on Vastuullista proteiinia pöytään –hankkeen ensisijainen tavoite. 2018 käynnistetty Ruokatutka-hanke on osa koulujakelujärjestelmän liitännäistoimenpiteitä. Sen tavoitteena on tuoda ruuan tuotantotapoja tutummaksi koululaisille, sekä kannustaa heitä kasvisten käyttöön. Kestävän kouluruokailun kokeilut, joissa testataan ja tutkitaan tapoja, joilla kasvisruoan houkuttelevuutta voidaan lisätä kouluruokailussa, ovat osa POPRASUS -hanketta. Lisäksi Ruokahävikin vähentämisen ja ravitsemussuositusten mukaisen syömisen ilmastovaikutukset (RuokaMinimi) hankkeessa tavoitteena on luoda kokonaiskuva, miten ravitsemussuositusten mukaisen ruokavalion syöminen, ruokahävikin vähentäminen ja elintarvikeviennin kaksinkertaistaminen vaikuttavat ruokavalion ja maataloustuotannon ilmastovaikutuksiin ja kotimaiseen maataloustuotantoon, sen kannattavuuteen ja toimintaympäristöön.

Ilmastolain mukaisen keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa on myös nostettu yhdeksi toimeksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ravitsemussuositusten mukaisen syömisen edistäminen.

Helsingissä 22.11.2018

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä